

VILNIAUS UNIVERSITETAS
GAMTOS MOKSLŲ FAKULTETAS
EKOLOGIJOS IR APLINKOTYROS CENTRAS

Sigita Braukylaitė

Magistro studijų programa
APLINKOTYRA IR APLINKOTVARKA

**ŠVENTO EŽERO VANDENS BIOGENINIŲ
PARAMETRŲ KAITOS TYRIMAI**

Magistro baigiamasis darbas

Mokslinis vadovas:
doc. dr. G. Ignatavičius

Vilnius, 2011

Ivadas

Lietuvoje suskaičiuojama apie 3000 ežerų. Daugiausia ežerų yra Baltijos ir Žemaičių aukštumose, Dainavos ir Neries-Žeimenos žemumose. Didžiausias ežeringumas (>11 %) yra šalies šiaurės rytuose, Ignalinos ir Zarasų rajono rytinėje dalyje. Mažiausiai ežerų yra Lietuvos Vidurio žemumoje (<0,5 %) ir Pajūrio žemumoje. Dauguma ežerų telkšo 100–160 m aukštyje virš jūros lygio.

Lietuvoje vandens telkinių eutrofikacijos (kuri vizualiai pasireiškia „vandens žydėjimu“, pakrančių užpelkėjimu, litoralės užaugimu ištisinėmis makrofitų juostomis ir kt.) problema diskutuojama jau ne vieną dešimtmetį. Dauguma vandens ekosistemų tiesiogiai ar su prietakos vandenimis gavo didžiulius kiekius organinių medžiagų ir maisto medžiagų, kurios drastiškai padidino vandens telkinių produktyvumą, pakeitė šimtmečiais nusistovėjusius natūralius hidroekosistemų medžiagų ir energijos apykaitos ciklus, žymiai paspartino dugno nuosėdų kaupimąsi, litoralės ištisinį užžėlimą makrofitine augalija, pakrančių pelkėjimą ir kt.

Eutrofikacijos procesą vandens telkiniuose labiausiai lemia dideli azoto ir fosforo kiekiai. Pagal jų koncentracijas ežerai skirstomi į: oligotrofinius, mezotrofinius, eutrofinius ir hipertrofinius.

Biogeninių medžiagų kiekio nustatymas vandenyje yra vienas iš svarbiausių hidrocheminių parametrų reikalingų įvertinti ežerų būklę. Biogeninių rodiklių dinamikos analizė yra svarbi, siekiant ateityje parinkti optimalias vandens kokybės valdymo priemones. Šiame darbe yra analizuojama foninio ežero biogeninių rodiklių, tokių kaip amonio azotas, nitritų, nitratų, mineralinio ir bendrojo azoto, fosfatų, bendrojo fosforo kaita 1999 – 2009 m.